

Szívesen nézem Képes műsorait. Mert nem akar főszereplővé válni — mint oly sok kollégája —, segíti az interjúalanyt; nem agresszív, hanem rokonszenvesen csalogató, finom humora feszültségoldó.

Legutóbbi Apropója a kékvérűekről azonban kissé lilára sikeredett. Ráadásul — sajtózsargonnal élve — utánlövészként hatott. A magyar főnemesekről évekkel ezelőtt tán még az átkosban — hallhattunk kiadós rádióműsort. A koronaőr úrról is olvastunk, hallottunk. Az ifjú Habsburg pedig nap mint nap szerepel a médiumokban. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy e remek személyiségek, témák ne kerüljenek képernyőre újra meg újra. Éppen ellenkezőleg, szóljon róluk minél több műsor. De adjuk meg a módját! Ötven évig úgyis hallgatásra voltak ítélve. A kitelepítésről, a börtönévekről nem volt szabad nyilvánosan szólni.

A látott személyiségek és felvillantott témák kitűnő apropót szolgáltatnak egy-egy önálló műsorhoz. Mert ugyebár a koronaőr is megérne egy misét. Mit nem adnék némi háttérin formációért egykori munkájáról, hogy összehasonlíthassam egy mai őrző-védő kft.-ével. Mégoly szívesen hallanék kiselőadást a lovagrendekről: történetükről és jelenkori szerepükről. Vagy a főnemesekről. Akiket illene végre a fejükről a talpukra állítani, hogy kiderüljön a mai nemzedékek számára is, kikhez igazodott ezer éven át a magyar köznemesség és a nép. Illene bemutatni őket harag és elfogultság nélkül. Apropó, a familiám mindkét ágon török- és Habsburg-ellenes volt, de a trónfosztott uralkodóház fejének már régen képzeletbeli békejobbot nyújtottam. Már az emlékezetes Bokor-filmeket (Isten akaratából, Századunk tanúja) megelőzően. Dr. Habsburg Ottó rokonszenves György fia pedig szintén alanya lehetne egy egész estét betöltő Apropónak.

Néhány villanás egy bálról, ahol egy menüett és egy bécsi keringő között pezsgőspoharakkal körítve nem mindenkinek sikerült egyenes mondatokat fogalmaznia. Kissé összedobált interjúrészletek követték egymást, összepréselve, mint a vegyes fölvergött: lovagi szabályok és életrajzi töredékek keveredtek egy első bálozó kislány mosolyával és komoly erkölcsi tanulságokkal. Nem tudhattunk meg részleteket a koronaőrzés hagyományairól, az egykori örök mindennapi munkájáról. Nem lettünk okosabbak a lovagrendek múltbéli és mai funkciójával kapcsolatban: vajon a lovagi cím jogosítvány vagy kötelezvény? Akit lovaggá ütnek, annak csökken az autonómiája, de növekszik a felelőssége, és gazdagodik a lelke? És egyáltalán: mit jelent főnemesnek lenni?

Anakronizmus-e az ő kék vérük? Hiszen barátot választhat az ember, de vért nem. Jelent-e manapság konfliktust a rangon aluli házasság?

A svéd király mintát adott. Az angol királyi család élete sem fenéig tejföl. Miért lenne jobb a mi arisztokratáinknak? Pedig ma már nem is kell félniük vagy szégyenkezniük származásuk okán. Ami pedig a büszkeséget illeti, azt majd mi eldöntjük, hogy joggal vagy anélkül büszke egy főnemes. Akik rászolgálnak a címre, bizalomra, megbecsülésre, azokra mindannyian legyünk büszkék, és mutassuk be őket országnak-világnak! Ők is legyenek mintaadók újra. Ne csak a tömegkommunikáció olykor nagyon is talmi csillogású sztárjai.

Zétényi Zoltán

(Új-Demokrata, 1996./7. - 1996. február 15.)